

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายเจริญ ภัทธีรนาถกุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๘/๒๕๕๑

เรื่องพิจารณาที่ ๑๗/๒๕๕๑

วันที่ ๒ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่ ๑ นายสุนทร วิลาวลัย รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่

ประเด็นที่ ๒ มีเหตุสมควรให้ยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง หรือไม่

ประเด็นที่ ๓ หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ถูกร้องต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีเจตนารมณ์ที่จะให้การเลือกตั้งของประเทศเป็นไปโดยสุจริตเที่ยงธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีบทบัญญัติป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งด้วยการใช้เงินหรือทรัพย์สินอื่นใด ช้อสิทธิชื่อเสียงของประชาชน เพื่อให้ได้รับการเลือกตั้ง อันเป็นวิธีการที่นักการเมืองส่วนหนึ่งใช้กันมานานจนเป็นความเคยชิน แล้วกลายเป็นจุดประจวบทางการเมืองที่นักการเมืองผู้กระทำไม่รู้สำนึกว่าเป็นการกระทำความผิดที่ร้ายแรง ทำให้การเมืองและประชาธิปไตยของประเทศไทยไม่พัฒนาไปสู่ประชาธิปไตยอย่างแท้จริง และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากนักการเมืองเหล่านี้ เมื่อเข้าสู่อำนาจแล้ว ย่อมใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยการทุจริตหรือราษฎรบังหลวงโดยไม่มีความละอาย เพื่อเตรียมไว้สำหรับการเลือกตั้งครั้งต่อไปเพื่อให้ได้อำนาจสำหรับแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบต่อไป เป็นวัฏจักรที่เลวร้ายอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

LIART

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงได้กำหนดมาตรการป้องกัน และกำหนดวิธีการลงโทษไว้อย่างชัดเจนและเข้มงวดเพื่อป้องกันนักการเมืองที่ไม่สุจริตเหล่านี้ ไม่ให้มีโอกาสเข้ามาก่อให้เกิดความเสียหายทางการเมือง และเพื่อส่งเสริมนักการเมืองที่ตั้งมั่นอยู่ในสุจริตธรรม ให้ได้มีโอกาสทำภารกิจอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนมากยิ่งขึ้น

ประเด็นที่ ๑ นายสุนทร วัฒวัลย์ รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ กระทบความผิดตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่

เห็นว่า ประเด็นปัญหาการกระทบความผิดของนายสุนทร วัฒวัลย์ รองหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องนั้น ผ่านกระบวนการตรวจสอบและวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งมาแล้ว อันเป็นการดำเนินการ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๕ และพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๓ อันเป็นกระบวนการขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ตามอำนาจหน้าที่ ที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ การเลือกตั้งเป็นที่สุด ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่มีอำนาจที่จะเปลี่ยนแปลงคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ การเลือกตั้งดังกล่าวได้ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้วว่า นายสุนทร วัฒวัลย์ รองหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ก่อให้ผู้อื่นกระทำ สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจ ให้นุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว อันเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓

ประเด็นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้วินิจฉัยไว้แล้วนั้น เป็นประเด็นข้อเท็จจริงเดียวกันกับคดีนี้ และเป็นประเด็นที่อยู่ในอำนาจการพิจารณาของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะเป็นผู้วินิจฉัยตามที่กฎหมาย บัญญัติ ซึ่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๓ บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดประเด็นการทุจริตการเลือกตั้ง ประเด็นข้อเท็จจริง เรื่องการกระทำของนายสุนทร วัฒวัลย์ รองหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง เป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ หรือไม่ จึงถือเป็นที่ยุติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว ทั้งไม่ปรากฏว่ามีการดำเนินการใดที่มีได้เป็นไปตามขั้นตอนวิธีการตามที่กฎหมายบัญญัติ ศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมไม่มีอำนาจเข้าไปตรวจสอบหรือเปลี่ยนแปลงในเนื้อหาและดุลพินิจในคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวได้

ประเด็นที่ ๒ มีเหตุสมควรยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง หรือไม่

เห็นว่า ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๗ วรรคสอง บัญญัติไว้เป็นการเด็ดขาดว่า ถ้ามีการกระทำผิดของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า หัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ตามมาตรา ๖๘ และในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ก็ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่มิได้สั่งให้ยุบพรรคการเมือง

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญดังกล่าว เป็นข้อสันนิษฐานเด็ดขาดของกฎหมายที่บัญญัติไว้แล้วว่า หากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า หากหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำผิดของผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม กฎหมายให้ถือว่า พรรคการเมืองนั้นกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แม้ตามคำชี้แจงของพรรคการเมืองผู้ถูกร้องและคำแถลงการณ์ของหัวหน้าพรรคการเมืองผู้ถูกร้องจะยืนยันว่า พรรคการเมือง หัวหน้าพรรคการเมือง หรือ กรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้ถูกร้อง จะไม่ได้เป็นผู้กระทำก็ตาม กฎหมายยังให้ถือว่าเป็นผู้กระทำ จึงเป็นข้อเท็จจริงที่ไม่อาจโต้แย้งได้ แม้ศาลรัฐธรรมนูญเองก็ไม่อาจวินิจฉัยเป็นอื่นได้ ทั้งนี้เนื่องจาก ความผิดในการทุจริตซื้อสิทธิซื้อเสียงในการเลือกตั้ง เป็นความผิดที่มีลักษณะพิเศษที่ผู้กระทำจะใช้วิธีการอันแยบยลยากที่จะจับได้ กฎหมายจึงบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารพรรค จะต้องคัดเลือกบุคคลที่จะเข้าร่วมทำงานกับพรรคและคอยควบคุม ดูแล สอดส่องไม่ให้คนของพรรคกระทำความผิด

โดยมีบทบัญญัติให้พรรคการเมืองและผู้บริหารพรรคการเมืองจะต้องรับผิดชอบในการกระทำของกรรมการบริหารพรรคคนที่ไปกระทำความผิดด้วย ในทำนองเดียวกันกับหลักความรับผิดชอบของนิติบุคคลทั่วไปที่ว่า ถ้าผู้แทนของนิติบุคคลหรือผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลไปกระทำการใดที่อยู่ในขอบวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลนั้น แล้วก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น นิติบุคคลจักต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของผู้แทนหรือผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลนั้นด้วย จะปฏิเสธความรับผิดชอบมิได้ คดีนี้จึงถือได้ว่า มีเหตุตามกฎหมายที่ศาลจะต้องวินิจฉัยว่า สมควรยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้องหรือไม่

ประเด็นที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๓๗ วรรคสอง จะต้องเป็นบุคคลคนละคน กับบุคคลผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง และยืนยันว่า หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคคนอื่น ไม่มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้วมิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม นั้น เห็นว่า หากผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นกรรมการบริหารพรรคเสียเอง ย่อมเป็นที่ประจักษ์ชัดอยู่ในตัวแล้วว่า กรรมการบริหารพรรคคนนั้นมีทั้งเจตนา และการกระทำผิดยิ่งกว่าเพียงรู้เห็นเป็นใจกับผู้อื่นเสียอีก จึงย่อมไม่มีความจำเป็นที่จะต้องให้หัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคคนอื่น เป็นผู้มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม อีกต่อไป เพราะกรรมการบริหารพรรคที่กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ก็มีฐานะเป็นกรรมการบริหารพรรคในขณะที่กระทำความผิดด้วย จึงเป็นกรณีที่ร้ายแรงกว่ากรณีบุคคลอื่นที่มีใช้หัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคเป็นผู้กระทำ อันเป็นไปตามหลักกฎหมายที่ว่า เมื่อกฎหมายห้ามกระทำการชั่วร้ายใดไว้ สิ่งชั่วร้ายมากกว่านั้นย่อมถูกห้ามไปด้วย ซึ่งตรงกับสามัญสำนึกของสุจริตชนทั่วไป และตรงกับตรรกะที่ว่า “ยิ่งต้องเป็นเช่นนั้น” (the greater embraces the lesser. หรือ a fortiori logic) ข้ออ้างของผู้ถูกร้องจึงฟังไม่ขึ้น

การที่นายสุนทร วิลาวัลย์ เป็นรองหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ย่อมมีบทบาทสำคัญในพรรคของผู้ถูกร้อง จึงเป็นผู้มีหน้าที่ต้องควบคุมและสอดส่องดูแลให้สมาชิกของพรรคการเมืองที่ตนบริหารอยู่ กระทำการเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม แต่กลับเป็นผู้กระทำความผิดเสียเอง อันเป็นความผิดที่ร้ายแรงและเป็นภัยคุกคามต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยของประเทศ กรณีจึงมีเหตุอันสมควรที่จะต้องยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง เพื่อให้เป็นบรรทัดฐานพฤติกรรมทางการเมืองที่คังาม และเพื่อให้เกิดผลในทางยับยั้งป้องปราม (deterrent effect) มิให้เกิดการกระทำผิดซ้ำขึ้นอีก

ประเด็นที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๓ ขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๗ นั้น เห็นว่า มาตรา ๑๐๓ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๗ แต่เป็นบทบัญญัติที่สอดคล้องกัน พรรคการเมืองเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายซึ่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง การสิ้นสุดสภาพนิติบุคคลของพรรคการเมืองจึงเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด การยุบพรรคเป็นการสิ้นสุดสภาพของพรรคการเมืองประเภทหนึ่งที่เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้ มิใช่จำกัดเฉพาะกรณีที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเท่านั้น

ประเด็นที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจสั่งให้ยุบพรรค แต่มีอำนาจสั่งให้เลิกกระทำการตามมาตรา ๖๘ วรรคสามเท่านั้น เห็นว่า การร้องขอให้ยุบพรรคตามคำร้องในคดีนี้เป็นการร้องขอให้ยุบพรรคตามมาตรา ๒๓๗ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๖๘ มิใช่การร้องขอให้ยุบพรรคตามมาตรา ๖๘ เพียงลำพัง ศาลจึงมีอำนาจที่จะวินิจฉัยให้ยุบพรรคได้โดยไม่ต้องสั่งให้เลิกกระทำการตามมาตรา ๖๘ วรรคสาม สำหรับการยื่นคำร้องของผู้ร้อง นั้น เป็นการยื่นคำร้องต่อศาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๕ และได้ดำเนินการมาโดยถูกต้องตามครรลองแห่งข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญทุกประการแล้ว จึงเป็นการดำเนินการตามบทบัญญัติของกฎหมาย

สำหรับประเด็นที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า นายประชัย เลี่ยวไพรัตน์ หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องได้ลาออกตั้งแต่วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ แล้ว จึงถือว่ากรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งแล้วนั้น เห็นว่า แม้หัวหน้าพรรคจะลาออกทำให้กรรมการบริหารพรรคต้องพ้นจากตำแหน่ง แต่ตามข้อบังคับของพรรคผู้ถูกร้อง พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๓๐ วรรคห้า กำหนดให้คณะกรรมการบริหารพรรคทั้งหมดยังคงต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่านายทะเบียนพรรคการเมืองจะตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ เช่นนี้ จึงต้องถือว่า นายสุนทร วิลาวัลย์ ยังคงมีฐานะเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ถูกร้องอยู่ในขณะเกิดเหตุ แม้เป็นเพียงผู้รักษาการก็ไม่ทำให้ฐานะเปลี่ยนแปลงไป

ประเด็นที่ ๓ หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ถูกร้องต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือไม่

เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๗ วรรคสอง บัญญัติไว้ว่า ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้นให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ มีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง ซึ่งเป็นการเน้นย้ำตรงกับมาตรา ๖๘ วรรคสี่ ที่บัญญัติไว้เช่นเดียวกัน บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบังคับตามกฎหมายว่า เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองแล้ว จะต้องเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ดำรงตำแหน่ง อยู่ในขณะที่มีการกระทำผิดเป็นเวลาห้าปี ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญไม่อาจใช้ดุลพินิจสั่งเป็นอย่างอื่นได้ ส่วนข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องและผู้เกี่ยวข้องที่อ้างว่า การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและ กรรมการบริหารพรรคการเมือง จะต้องเป็นกรณีที่หัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคแต่ละคน มีส่วนรู้เห็นหรือปล่อยปละละเลยฯ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๘ นั้น เห็นว่า การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและ กรรมการบริหารพรรคการเมืองในคดีนี้ เป็นการเพิกถอนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๗ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๖๘ วรรคสี่ มิใช่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และไม่ว่ากรณีจะเป็นเช่นใดก็ตาม บทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ก็มีอาจลบล้างบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญได้ ข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องและผู้เกี่ยวข้องในประเด็นนี้ทั้งหมด จึงฟังไม่ขึ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ให้ยุบพรรคประชาธิปัตย์ เนื่องจากนายสุนทร วัฒวัลย์ รองหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งมีผลทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม อันเป็นการกระทำเพื่อให้ได้มา ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๘ ประกอบมาตรา ๒๓๗ วรรคสอง และ ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง และกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ซึ่งรักษาการ

ในตำแหน่งดังกล่าวอยู่ในขณะที่กระทำความผิด เป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๖๘ วรรคสี่

นายรัฐ ภัคศิธนากุล
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ